



**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarum Qualificatoris, Et
Olim Compluti Sacrae Theologiae Professoris. Opus
Theologicum, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attributis Divinis Vbertim Dissertitur ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 6. Quidnam sit perfectio simpliciter simplex. Et qualier ab eà, quæ
talis non est, discriminetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

fincto, siue indistincto à se realiter essentialiter, seu metaphysicè connexum est, toties habere ius essentialitè ad illud tanquam ad essentialitè sibi debitum dicendum est.

50 Denique; sicut in republicà humanà ius habet morale Princeps gubernans eam, vt sibi pareatur; cui iuri correspondet in subditis morale debitum ei parendi. Insuperque vnusquisque ciuium penes propriam qualitatem, & conditionem sibi ipsi debet ita se gerere, vt se seruet immunem ab omni dissonantià, seu fœditate, seu turpitudine ipsimet fœdante, seu deturpante. Ita in vniuersitate terum Deus omnium Creator, & Gubernator ius habet morale, vt sibi ab omnibus creaturis rationalibus pareatur in ijs, quæ illis præcipit aut per legem naturalem, (quæ pars quadam est legis æternæ prout explico suo loco), aut per legem positiuam siue diuinam, siue humanam. Cui iuri in creaturis rationalibus correspondet obligatio, atque adeò debitum morale obediendi, & nullam legem transgrediendi. Insuper vnaquæque creatura rationalis quatenus talis sibi ipsi debet debito quodam etiam morali, prorsus immunem se seruare ab omni fœditate, ac turpitudine culpæ, siue peccati à sua libertate oriundà, & sese fœdante, atque deturpante moraliter.

51 Ex quibus inferitur primò; iura rerum, & debita illis correspondentia ad tria capita siue genera reuocari; nimirum ad essentialia, seu metaphysica; ad connaturalia, siue physica; & ad moralia. Ad secundum autem genus reducuntur iura, & debita rerum artificialium quatenus talium. Nam quemadmodum res naturalis multa iure exigit tanquam sibi debita vel in ordine ad suum esse, vel in ordine ad suum operari connaturale; ita quoque res artificialis multa iure exigit tanquam sibi debita vel in ordine ad suum esse, vel in ordine ad suum operari artificiale, inspecto siue ad quem ab arte facta est. Itaque, quicquid vnicuique rei debitum est, vel essentialitè, vel connaturalitè, vel moralitè debitum est.

52 Secundo inferitur; debitum passiuum, de quo agimus, quo alicui rei debetur aliquid (actiuum quippe debitum est, quo aliqua res aliquid debet) siue iure sibi correspondente stare non posse; quia sunt correlatiua inuicem inseparabilia, vt constat ex dictis. Vtrumque autem necessariò supponit existentiam, & appetitum saltem innatum ad id, quod debetur. Defectus quippe omnium existentia, omnisque appetitus ad aliud veluti cessio quadam, atque adeò veluti extinctio, siue defectus iuris ad illud est. Vnde nequit vlla res ius ad aliud vt sibi debitum habere, nisi illud sit tale, ad quod etiam habet existentiam, & appetitum saltem innatum.

53 Iam verò id venit dicendum indebitum vnicuique rei, cuius contradictorium illi debitum est: nam quoties quælibet res aliquid iure exigit tanquam sibi debitum, toties eius contradictorium tanquam sibi indebitum iure repudiat. Vnde indebitum strictè sumptum (vti deinceps à nobis semper sumetur) diuersum quid est à non debito. Indebitum enim id solum dicendum est, cuius contradictorium est debitum; cum tamen non debitum vniuersaliter dicatur, quicquid non debetur, quantumuis neque contradictorium eius debitum sit. Quemadmodum autem debitum, ita etiam indebitum aut metaphysicè, aut physicè, aut moralitè tale esse, siue considerari potest; vt satis ex se, & ex dictis compertum est.

Est tamen hic animaduertendum; quodlibet ex iuribus, & debitis, atque etiam indebitis explicatis, bifariam posse conuenire subiecto, siue enti composito, scilicet aut simpliciter, aut secundum quid; id quod & alijs prædicatis subiecto composito conuenientibus commune est. Conuenit prædicatum subiecto composito simpliciter, quando omnibus partibus eius aut distributiue, aut collectiue sumptis conuenit per se, adeò, vt ratione omnium illarum attribatur toti subiecto ab ipsarum omnium aggregato reipsa indistincto: secundum quid verò dicitur prædicatum subiecto composito conuenire, quando vni dumtaxat parti eius per se conuenit, & ratione talis partis dumtaxat tribuitur toti subiecto, ratione verò aliarum non item. Itaque, quando omnes partes alicuius subiecti seu distributiue sumptæ, seu collectiue per se habent ius aut metaphysicum, aut physicum, aut morale ad aliud quidpiam, hocque proinde illis omnibus per se debitum est, tunc tale subiectum dicitur simpliciter ius habere ad illud, & illud tali subiecto simpliciter debitum esse. Quando verò subiecti compositi vna pars tantum per se reuera habet ius ad aliquid, & hoc propterea illi soli per se debitum est, quod ius, & debitum nihilominus toti subiecto attribuitur ratione talis partis eius, aqua ipsum tanquam includens ab incluso realiter distinctum est, tunc certe eiusmodi ius, atque debitum tali subiecto secundum quid tantum conuenire dicendum est: quia illi secundum ipsum aliquid tantum, & non secundum totum ipsum conuenit. Similiter, quando vni dumtaxat parti totius per se est aliquid indebitum, aut oppositum, aut essentialitè, aut bonum, aut malum, &c. ipsi toti secundum quid tantum erit indebitum, aut oppositum, aut essentialitè, aut bonum, aut malum, &c. simpliciter tamen erit toti indebitum, aut oppositum, aut essentialitè, aut bonum, aut malum, &c. id quod omnibus partibus eius siue distributiue, siue collectiue acceptis per se tale fuerit. Quando verò subiectum nullas habet partes reipsa, sed simplex, siue indivisibile est, quodcumque prædicatum ex prædictis ipsi perse reipsa conuenit, simpliciter conuenit, vt est notum.

Igitur pro omnibus sequentibus quæstionibus id ex nunc vniuersaliter dictum, atque statum esto; quotiescumque nos absolutè, & sine distinctione quauis dictorum, aliorumque prædicatorum cum quibusuis subiectis etiam compositis, siue affirmando, siue negando, siue aliquo quouis modo comparauerimus deinceps, sermonem nostrum dumtaxat fore de prædicatis conuenientibus, aut non conuenientibus talibus subiectis simpliciter; non verò de conuenientibus, aut non conuenientibus tantum secundum quid; nisi hoc quandoque fortasse specialitè expresserimus.

QVÆSTIO VI.

*Quidnam sit perfectio simpliciter simplex.
Et qualiter ab ea, quæ talis non est,
discriminetur.*

Perfectio simpliciter simplex dicitur iam ab Scolaſtiscis communiter esse illa, *Quæ melior est*

est ipsa, quam non ipsa. Desumpta videlicet definitione ista ex doctrina data ab Anselmo in Monologio cap. 14. In qua particula *non ipsa*, non negatiue, sed inhinciter accipitur. Alioquin omnis perfectio esset simpliciter simplex: quandoquidem omnis est melior quam sua negatio. Sensus itaque est, tunc conceptum obiectiuum perfectionem simpliciter simplicem esse, quando ille melior est omni alio a se realiter distincto, & secum ipso in eodem ente realiter incompatibili.

57. Caterum, quia perfectio tum pro bono absoluto, tum pro bono relato usurpari solet, vt notauimus q. 2. scire opus est, eam impresentiarum promiscue pro vtrius solere usurpari ab Auctoribus agentibus de perfectione simpliciter simplici. Itaque, eorum communi consensu spectato, conceptus, qui in se absolute melior est quolibet alio secum in eodem ente realiter incompatibili, perfectio simpliciter simplex absoluta venit dicendus. Perfectio autem simpliciter simplex relata appellatur conceptus ille, qui enti prout enti tanquam subiecto melior est quolibet alio incompatibili secum realiter in eodem ente. Dico autem, spectata itidem Auctorum communi explicatione, *enti prout enti tanquam subiecto*: quia ad perfectionem simpliciter simplicem relata non satis est, eam enti, prout tale specificè est, tanquam subiecto meliorem esse qualibet alia realiter incompatibili secum in eodem ente. Lapidem enim e.g. quatenus lapidi melius est esse corporeum, quam esse spiritualem; (quæ duo in eodem ente realiter sunt incompatibilia): nam, vnicuique est melior sua essentia, quam quilibet aliud ipsi oppositum; de essentiaque lapidis vt lapidis est, esse corporeum, cui esse spiritualem opponitur. Et tamen corporeitas nequaquam est perfectio simpliciter simplex: cum talis sit spiritualitas, vt pote quæ enti prout enti melior est, quam corporeitas opposita. Similiter accidenti prout accidenti melius est, esse accidens, quod est sua essentia, quam, esse substantiam, quod est oppositum suæ essentia. Et tamen, esse accidens, non est perfectio simpliciter simplex: bene tamen esse substantiam; quod melius est enti prout enti, quam, esse accidens. Pariterque in similibus. Porro perfectio, quæ non est simpliciter simplex; quia non est melior quam non ipsa modo explicato; perfectio secundum quid solet communiter nuncupari.

58. His ita statutis ex communi sententia Auctorum, dissidium superest inter illos, an omnis perfectio nullam habens tecum admixtam imperfectionem eo ipso censenda sit perfectio simpliciter simplex; atque ita ex duntaxat tales non sint, quæ tecum admixtam aliquam imperfectionem habent. Affirmant cum Gabriele, Capreolo, & alijs Theodor. Smising. tract. 2. de Deo vno disp. 2. num. 35. Franc. Veken. disp. 3. de Deo cap. 1. & alij. Negant verò Soar. lib. 3. de Trinit. cap. 10. Recupit. lib. 4. de Deo q. 5. & plures alij. Quibus ego subscribo. Quoniam, vt aliqua sit perfectio simpliciter simplex, necessario debet esse melior, siue melior omni alia sibi opposita, atque adeò secum in eodem ente realiter incompatibili iuxta definitionem statutam, & receptam ab omnibus. Sed potest aliqua perfectio nulli alteri ex sibi oppositis minor, & idcirco ab omni imperfectione immunis iuxta doctrinam statutam supra q. 4. sine, alicui ex sibi oppositis esse æqualis, & consequenter non omnibus sibi oppo-

fitis maior, vt satis ex se est notum. Igitur potest aliqua perfectio ab omni imperfectione immunis simpliciter simplex non esse. Non igitur omnis perfectio nullam habens tecum admixtam imperfectionem eo ipso perfectio est simpliciter simplex.

Ex quo patet, esse perfectionem immunem ab omni imperfectione latius patere, quam esse simpliciter simplicem; & consequenter duo hæc sicut superius, & inferius se habere. Cum certum sit, omnem simpliciter simplicem perfectionem necessariò eo ipso esse ab omni imperfectione immunem. Nam, cum sit illa necessariò omni alia sibi opposita maior, non potest esse aliqua sibi opposita minor: prout opus erat, vt fortiteretur imperfectionem, vt constat ex dictis. Vnde rursus apparet, nullam perfectionem habentem aliquam imperfectionem tecum admixtam simpliciter simplicem esse.

Ex dictis inferitur, non bene appellari perfectionem secundum quid omnem eam, quæ non est simpliciter simplex: vt summum enim dici potest talis, quæ imperfectionem admixtam habet; secus, quæ immunis est ab imperfectione; qualis est, quæ cuiuslibet sibi opposita saltem æqualis est. Quæ quidem perfectio simpliciter dici poterit. Atque ita distinctionis gratia ex tribus commemoratis perfectionibus primam, quæ maior est omni sibi opposita, & ab imperfectione immunis, perfectionem simpliciter simplicem cum communi appellabimus. Secundam, quæ etiam ab imperfectione est immunis, non tamen omnibus sibi oppositis maior est, sed aliquibus saltem æqualis, perfectionem simpliciter dicemus. Et tertiam, quæ aliquibus saltem ex sibi oppositis est minor, ob idque mixta imperfectione perfectionem secundum quid nuncupabimus.

Caterum, si combinatio adæquata pertinet ad propositum fiat, plures perfectionum species distinguende venient. Quarum prima erit omnibus sibi oppositis maior. Secunda omnibus sibi oppositis æqualis. Tertia omnibus sibi oppositis minor. Quarta aliquibus ex sibi oppositis maior, & aliquibus æqualis. Quinta aliquibus ex sibi oppositis maior, & aliquibus minor. Sexta aliquibus ex sibi oppositis æqualis & aliquibus minor. Septima aliquibus ex sibi oppositis maior, & aliquibus æqualis, & aliquibus minor. Quæ septem species sic sub tribus nominatis comprehenduntur, vt prima sola ad perfectionem simpliciter simplicem; secunda, & quarta ad perfectionem secundum quid pertineant. Ob penturiam tamen nominum, quando opus fuerit illas distinguere, perfectionem simpliciter simplicem primæ, aliam secundæ speciei dicemus.

Perfectionem autem secundum quid aliam primæ, aliam secundæ, aliam tertie, aliam quartæ speciei iuxta ordinem, quo sunt principio numerata omnes simul.